

Renzo Piano

Door: Tom Winnubst

12

Renzo Piano een van de grote drie High-Tech architecten die ik kan bedenken. Naast Norman Foster en Richard Rogers, Rogers waar hij samen wereldfaam mee behaalde, met het ontwerp van Centre Pompidou.

Piano omringt door aannemers in zijn familie uit de havenplaats Genua. Naast zijn vader had hij nog vier ooms die alleen aannemer waren. Je zou kunnen zeggen dat hij op de bouwplaats is geboren. Zelf had hij het ook eigenlijk moeten zijn, maar koos voor architectuur tijdens zijn studie in Milaan. Wel heeft hij nog een jaartje gewerkt bij zijn vader vanaf 1964.

Daarna is hij gaan werken in Philadelphia bij de beroemde maar bejaarde Louis Kahn. Zijn stijl is nog wel te herkennen in het werk van Renzo. Veel beton en hout met een mediterrane aanblik. In 1969 heeft hij zijn eerste en ook prestigieuze opdracht binnen, een paviljoen voor de industriële expo van Osaka in 1970, een belangrijke stad en stap voor hem. Daar ontmoete hij een leeftijdsgenoot van hem genaamd Richard Rogers en minder vaak genoemde Mike Davies (altijd in rood pak) Samen startte zij een partnerschap op die resulteerde in het ontwerp van het wereldberoemde Centre Pompidou. Samen hebben zij niet alleen het bekende centrum gebouwd maar staat er nog eerder werk van het duo in Como en Genua. Dat veel weg heeft van het later te bouwen Centre Pompidou.

De samenwerking tussen de twee eindigde na de oplevering in 1977. Piano vertrok van zijn bureau in London naar Parijs waar zijn vrouw vandaan komt. In 1989 keerde hij terug naar Genua, zijn bureau bleef bestaan maar hij bouwde in nieuwe kantoor op de kustlijn van Genua, tevens op UNESCO werelderfgoed. Hij werkt dus in steden en landen. In Parijs voor zijn vrouw en in Genua voor zijn wortels. Zijn werkomgeving noemt hij geen bureau of kantoor maar '*Building Workshop*', dus simpel vertaalt gebouw werkplaats. Hij houdt er mede ook van om veel tijd door te brengen op de bouwplaats van zijn gebouwen zelf, dus zelf tijdens de bouw probeert hij nog veel invloed uit te oefenen op zijn ontwerpen. Dit komt alles door zijn familie die alleen echte aannemers waren, hij houdt zo als hij zelf zegt van de bouwplaats van de geur en van de sfeer. Het gaat bij hem nog echt om het bouwen van gebouwen. Een bouwwerk is nog steeds een fysiek ding en een constructie waarbij allerlei verschillende materialen aan elkaar worden gezet, '*Piece by Piece*' zoals hij zelf zegt.

Zijn ontwerpen zijn geen lopende band werk word gesuggereerd. Ik zie dat anders, je ziet welk wel veel verschil tussen elk gebouw. Maar globaal komt het wel op hetzelfde neer. Enkel laags met dunne gevels in combinatie met duidelijke constructie, en aaltijd veel aandacht aan de vijfde gevel, het dak. Wel is een duidelijke evolutie te zien in zijn technieken vooral bij zijn galeries en musea. Daar gebruikt hij hetzelfde concept van één enkele bouwlaag met een bijzonder natuurlijk en uitgedacht daglicht systeem. Al zijn andere ontwerpen hebben wel een herkenbare handtekening, maar je ziet weinig herhaling van zelfde technieksystemen, hij evolueert zijn ideeën, zoals zijn daglicht systemen zien er bij elk moderner ontwerp er beter en intelligenter uit.

Wat vooral leuk zijn aan zijn ontwerpen zijn de grappige transport systemen die hij heeft toegevoegd. Natuurlijk zijn de buiten hangende roltrappen van Centre Pompidou bekend maar ook heeft hij bij een havenproject in Genua waarbij een soort permanente kraan in het water een dakconstructie draagt boven een pier. Een extra giek toegevoegd waarmee bezoekers kunnen worden opgetild in een overdekt kraan bak om van het uitzicht te genieten. Ook bij zijn kantoor in Genua is ook bereikbaar door een treinbaan die diagonaal de heuvel op loopt. De tandradtrein is niet meer dan een glazen doos met een aantal simpele houten klapstoeltjes erin, een bezoekje aan het kantoor lijkt mij een beleving op zich.

Zijn stijl Hightech is vooral modern en Piano haat traditie. “Traditie is wat we onthouden uit het verleden. Maar de dingen die we vergeten die kun je invullen met nieuwe dingen, en daar draait het om”. Zegt hij zelf. Die nieuwe dingen zijn de dingen die mij ook intrigeren. Natuurlijk moet je rekening houden met het verleden en de context daarvan.

Dertig jaar na Centre Pompidou verrijst er misschien een even belangrijk gebouw in die andere Europese hoofdstad. London Bridge Tower of door de Londenaren ‘The Shard’/De scherf genoemd word het hoogste gebouw van Europa. Met een hoogte van 310 meter zal het eerste gebouw worden die de 3000 voet barrière zal doorbreken. Deze gigantische toren past in zijn stijl, hij heeft al eerder een wolkenkrabber gebouwd in Sydney die er veel op lijkt met overmatig veel gebruiken van doorlopende gevel vlakken.

De gevelvlakken die werken met licht en het verspreiden daarvan. Allemaal weer te maken met duurzaamheid. Toch zie ik liever de kleinere gebouwen van hem, met meer vernuftigheden en echte details.

Piano is een echte technicus en kleinschaliger werkt beter bij hem. Vooral de kleine dingen de kermis attractie die hij toevoegt. Zoals de tandradtrein waarmee hij elke dag naar zijn werk gaat. En de evolutie van zijn technische systemen, die bij deze ontwikkeling voor de nieuwere opdrachten goedkoper maakt, elk gebouw is weer een verbetering op de andere. Een persoonlijkere intriges op hem is dat hij net als ik veel liefde heeft voor de bouwplaats en weet dat het daar gebeurt, en de bouw ervan het belangrijkste is. Zonder constructie ervan blijft een ontwerp alleen nog maar een goed uitgedacht idee zonder materiele waarde.